

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради ліцею
Протокол № 1
від 31.08.2024

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Нижньовербізького ліцею
імені Героя України
Олександра Кукурби

Лариса Стефурак

Освітні програми
для 1-4 класів
Нижньовербізького ліцею
Нижньовербізької сільської ради
імені Героя України
Олександра Кукурби
на 2024 /2025 навчальний рік

Освітню програму для 1 – 4-х класів Нової української школи Нижнього ліцею Нижньовербізької сільської ради імені Героя України Олександра Кукурб відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти та Типових освітніх програм для закладів середньої освіти, розроблених під керівництвом О. Я. Савченко, для 1, 4 класів – розроблених під керівництвом Р. Шияна, затверджених наказом Міністерства України від 12.08.2022 № 743-22.

Мова навчання в закладі загальної середньої освіти – українська.

Освітня програма початкової освіти (далі - Освітня програма) окреслює підходи до планування й організації Нижньовербізьким ліцеєм ім.Героя України єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових навчання, визначених Державними стандартами початкової загальної освіти.

У програмі враховано наступні принципи:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова освіта забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість навчання, взаємозв'язки окремих предметів та очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;
- перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та/або предметів, послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікації.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1 – 2 класи і 3 – 4 класи, враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість подолати розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Очікувані результати навчання передбачають формування та розвиток компетентностей здобувачів освіти:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловити свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любити мову, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування – самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземною мовою, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях.

побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

У процесі реалізації програми передбачено використання внутрішньопредметних і міжпредметних зв'язків, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Наскрізнi змістові лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формувати в учнів уявлення про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля вчителів-предметників, керівників, зрештою, усього педагогічного колективу на досягненні життєво важливих для учня й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності.

1. Для наскрізної лінії «Екологічна безпека та сталий розвиток» – це формування соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті чого учні дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства.

2. Метою вивчення наскрізної лінії «Громадянська відповідальність» є формування відповідального члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми функціонування, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна лінія охоплює через колективну діяльність – дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо, як в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності.

3. Завданням наскрізної лінії «Здоров'я і безпека» є становлення учня як стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколишнє безпечне життєве середовище.

4. Вивчення наскрізної лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» забезпечить краще розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансової діяльності (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування), сприятиме розвитку лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в техногенному швидкозмінному середовищі.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початку поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося шість років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти на початку навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповнилося шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної діяльності й розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного вивчення – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова освіта забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення; виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, повагу до своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Для дітей з особливими потребами тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена.

Корекційно-розвитковий складник

В ліцеї для дітей з особливими освітніми потребами можуть бути організовані інклюзивним навчанням відповідно до висновків ІРЦ та визначених рівнів підтримки.

ПЕРЕЛІК, ЗМІСТ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ ТА/АБО ПРЕДМЕТІВ, ДИСЦИПЛІН ТОЩО, ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ ВИВЧЕННЯ

**Перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями.
*Мовно-літературна освітня галузь (МОВ)***

Мета – формування мотивації вивчення української мови; розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності; формування комунікативної та інших ключових компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; розвиток логічного, критичного та образного мислення, мовленнєво-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української мови в гімназії.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- розвиток зв'язного мовлення, уяви, пізнавальних здібностей, логічного, критичного та образного мислення школярів;
- формування повноцінної навички письма, уміння брати участь у діалозі, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;
- дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Змістові лінії у 1 класі реалізуються через інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти», у 2 класі - через окремі навчальні предмети «Українська мова», «Читання», або інтегрований курс цих початкових предметів «Українська мова».

Українська мова (інтегрований курс)

Відповідно до зазначених мети і завдань у початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Змістова лінія «**Взаємодіємо усно**» спрямована на формування в молодших школярів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія «**Читаємо**» передбачає формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти різних видів, дитячі книжки, висловлювати своє ставлення до прочитаного, сприймати художній текст як засіб збагачення особистого емоційно-чуттєвого, соціального досвіду, користуватися раціональними прийомами пошуку потрібної інформації в різних джерелах, працювати з інформацією в різних форматах, застосовувати її в навчально-пізнавальних, комунікативних ситуаціях, практичному досвіді.

Змістова лінія «**Взаємодіємо письмово**» спрямована на формування в молодших школярів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Змістова лінія «**Досліджуємо медіа**» передбачає формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія «**Досліджуємо мовні явища**» спрямована на дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм

літературної вимови та правил українського правопису, формування в мові умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя.

В ліцей змістові лінії мовно-літературної галузі у 2 класі реалізуються предмети «Українська мова», «Читання».

У 3 – 4-х класах мовно-літературну освітню галузь структуровано через навчальних предметів «Українська мова», «Літературне читання».

Українська мова (навчальний предмет)

Реалізація зазначених мети і завдань здійснюється за такими змістами: «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Змістова лінія «**Взаємодіємо усно**» спрямована на формування в учнів школи умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну мову, використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія «**Взаємодіємо письмово**» передбачає формування в учнів навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Змістова лінія «**Досліджуємо медіа**» спрямована на формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіа, використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія «**Досліджуємо мовні явища**» передбачає дослідження окремих одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм вимови та правил українського правопису, формування у школярів умінь користуватися українською мовою в усіх сферах життя.

Літературне читання (навчальний предмет)

Мета – розвиток особистості молодшого школяра засобами різних видів діяльності; формування читацької, комунікативної та інших ключових компетентностей; збагачення емоційно-ціннісного, естетичного, соціального та пізнавального досвіду; розвиток образного, критичного і логічного мислення та літературно-творчих здібностей; готовності до вивчення української та зарубіжної літератури в освітньому закладі.

Досягнення мети передбачає розв'язання таких завдань:

- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики і жанрів;
- формування в учнів повноцінної навички читання як універсальної функціональної грамотності;
- розвиток інтересу і здатності до самостійної читацької діяльності з урахування різних потреб читача;
- формування умінь опрацьовувати художні, науково-художні тексти;
- оволодіння прийомами структурно-сміслового і образного аналізу різних видів літературних творів;
- розвиток образного, критичного, логічного мислення та мовлення;
- формування умінь самостійної роботи з різними видами і джерелами інформації;
- формування прийомів роботи з дитячою книжкою, періодичною літературою;
- формування вміння безпечно і критично використовувати медіапродукти, створювати медіапродукти і спілкуватися за допомогою медіазасобів;
- розвиток уяви і здатності виявляти себе у різних видах літературно-творчої діяльності.

Відповідно до мети і завдань предмета «Літературне читання» визначено змістові лінії: «Пізнаємо простір дитячого читання»; «Розвиваємо навичку читання різними прийомами розуміння прочитаного»; «Взаємодіємо усно за змістом»; «Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»; «Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»; «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»; «Перетворюємо прочитане; створюємо власні тексти».

Змістова лінія «**Пізнаємо простір дитячого читання**» створює передумови для ознайомлення учнів 3–4 класів з різноманітною за темами і жанрами дитячою літературою, з різними видами довідкових, навчальних і медіатекстів, способами здобуття інформації у сучасному медіа просторі.

Змістова лінія «**Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного**» охоплює такі основні змістові блоки: удосконалення й розвиток якісних характеристик технічної і смислової сторін навички під час читання вголос і мовчки; самостійне застосування мовленнєвих та позамовних засобів художньої виразності; оволодіння, з поступовим нарощуванням ступеня складності, прийомами смислового читання (прийоми самостійного розуміння лексичного значення слів, словосполучень; повноцінного усвідомлення в тексті фактичної, концептуальної, підтекстової (з допомогою вчителя) інформації); застосування видів читання: аналітичного, переглядового, вибіркового відповідно до мети читання.

Змістова лінія «**Взаємодіємо усно за змістом прослуханого**» спрямована на формування в учнів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися з іншими людьми в діалогічній і формі заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія «**Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів**» передбачає цілісне сприймання учнями художніх, науково-художніх текстів, їх аналіз, інтерпретацію з використанням літературознавчих понять (практично); формування умінь висловлювати рефлексивні судження у зв'язку з прочитаним, критично оцінювати інформацію в текстах різних видів та використовувати її для збагачення особистого читацького досвіду.

Змістова лінія «**Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою**» передбачає формування і розвиток в учнів прийомів розрізнення дитячих книжок за жанрово-тематичними ознаками, типом видання (книжка-твір, книжка-збірка, довідник, словник і т. ін.); прогнозування орієнтовного змісту книжки (твору) з опорою на її ілюстративний та довідково-інформаційний апарат; прийомів самостійного вибору книжок з використанням інформаційних ресурсів дитячої бібліотеки; умінь зв'язно висловлювати власні емоційно-оцінні враження щодо змісту прочитаного, складати короткий відгук на прочитану книжку та ін.

Змістова лінія «**Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією**» має на меті формування і розвиток в учнів понять про різні види медіа та використані в них вербальні і невербальні засоби впливу на читача; формування умінь і навичок сприймати, аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати і безпечно користуватися медіазасобами; виражати себе і спілкуватися з іншими за допомогою власних медіапродуктів.

Змістова лінія «**Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти**» передбачає розвиток уяви, художньо-образного мислення і мовлення дітей, оволодіння вербальними і невербальними засобами створення творчих продуктів з різним ступенем самостійності (зміни, доповнення, продовження тексту, ілюстрування; участь в інсценізаціях, дослідницьких проєктах; складання есе, казок, віршів, закличок, загадок, оповідань та ін.).

Мовно-літературна освітня галузь (іноземна освіта) (ІНО)

Іноземна мова (навчальний предмет)

Головна мета навчання іноземної мови у початковій школі полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

Зміст навчання іноземної мови у початковій школі добирається відповідно до психофізіологічних особливостей учнів молодшого шкільного віку.

У початковій школі важливо зацікавити учнів вивченням іноземної мови, викликати в них позитивне ставлення до предмета, вмотивувати необхідність володіння іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування.

На кінець 2-го класу учні досягають рівня Pre A1. На кінець 4-го класу учні досягають рівня A1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді

мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями освіти: вивчення, викладання, оцінювання.

Провідним засобом реалізації вказаної мети є компетентісний підхід до навчання у загальноосвітній школі на основі ключових компетентностей до навчання.

	Ключові компетентності	Компоненти
1.	Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати українознавчий код усіх видів мовленнєвої діяльності; • засобами іноземної мови популяризувати Україну, українську мову, культуру <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • гордість за Україну, її мову та культуру; • розуміння потреби популяризувати свій світ засобами іноземних мов; • готовність до міжкультурного діалогу
2.	Спілкування іноземними мовами	Реалізується через предметні компетентності
3.	Математична компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розв'язувати комунікативні та навчальні проблеми, застосовуючи логіко-математичний інтелект. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • готовність до пошуку різноманітних способів розв'язання комунікативних і навчальних проблем.
4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • описувати іноземною мовою прикладні ситуації, аналізувати та оцінювати їх роль у життєдіяльності людини. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • інтерес до природи та почуття відповідальності за її збереження.
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вивчати іноземну мову з використанням спеціальних програмних засобів та соціальних мереж; • створювати інформаційні об'єкти іноземною мовою; • спілкуватися іноземною мовою за допомогою використанням інформаційно-комунікативних технологій; • застосовувати ІКТ відповідно до вимог завдань. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • готовність дотримуватись мережних етичних норм
6.	Уміння вчитися упродовж життя	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостійно працювати з підручником, знаходити нову інформацію з різних джерел та оцінювати її; • організовувати свій час і навчальний процес

		<ul style="list-style-type: none"> оцінювати власні навчальні досягнення. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> впевненість у спілкуванні іноземною мовою; подолання власних мовних бар'єрів; наполегливість; внутрішня мотивація та впевненість в успіху
7.	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> ініціювати усну, писемну, зокрема онлайн взаємодію іноземною мовою для розв'язання конкретної життєвої ситуації. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> дотримання етичної поведінки під час розв'язання життєвих ситуацій; комунікабельність та ініціативність; креативність.
8.	Соціальна та громадянська компетентності	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> формулювати власну позицію; співпрацювати з іншими на результат, спілкуючись іноземною мовою. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> толерантність у спілкуванні з іншими.
9.	Обізнаність та самовираження у сфері культури	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> висловлювати іноземною мовою власні почуття, переживання і судження. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> усвідомлення цінності культури для людини і суспільства; повага до багатства і розмаїття культур.
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> пропагувати здоровий спосіб життя засобами іноземної мови. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> сприймання природи як цілісної системи; готовність обговорювати питання. Пов'язані із збереженням навколишнього середовища; відповідальне ставлення до власного здоров'я та безпеки.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здорове життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх навчальних предметів і є метапредметними. Виокремлення в навчальних програмах таких інтегрованих змістових ліній, як «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях. Інтегровані змістові лінії реалізуються під час вивчення іноземної мови у спеціалізованих школах із поглибленим вивченням та у загальноосвітніх навчальних закладах. Діяльність та уміння із змістових ліній добираються відповідно до комунікативної потреби, тематики ситуативного спілкування, віку та рівня підготовленості учнів.

Змістова лінія «Екологічна безпека та сталий розвиток» спрямована на основи соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства.

Реалізація змістової лінії «Громадянська відповідальність» спрямована на основи відповідального ставлення до громади і суспільства.

Реалізація змістової лінії «Здоров'я і безпека» сприяє формуванню здорового середовища та основи здорового способу життя.

Змістова лінія «Підприємливість та фінансова грамотність» спрямована на розуміння практичних аспектів фінансових питань.

Тема	Змістова лінія		
	Екологічна безпека та сталий розвиток	Громадянська відповідальність	Здоров'я і безпека
Я, моя родина і друзі		Розуміє важливість допомоги батькам та розповідає про свої обов'язки.	Виявляє відповідальне ставлення до власного здоров'я.
		Оцінює власні вчинки та вчинки інших людей. Вибудовує товариські стосунки з оточуючими людьми.	
Відпочинок і дозвілля	Розуміє необхідність приведення в порядок місця відпочинку.	Враховує думку товаришів при виборі того чи іншого виду відпочинку.	Розуміє базові правила безпечної поведінки.
Природа та навколишнє середовище	Цінує та бережливо ставиться до природи.	Висловлюється про важливість допомоги тваринам та збереження природи.	
Людина	Розуміє наслідки нерациональних дій людини на навколишнє середовище.	Виявляє толерантне ставлення до людей.	Розпізнає позитивні та негативні чинники, що впливають на здоров'я людини.

			Розуміє важливість дотримання правил гігієни, рухового режиму та фізичного навантаження.	
Помешкання			Розуміє необхідність дотримання чистоти та порядку у власному помешканні.	
Харчування			Розрізняє здорову та шкідливу їжу.	Складає просте меню з корисних продуктів.
				Раціонально розподіляє кошти під час покупки.
Подорож	Виявляє ціннісне ставлення до природи під час подорожі.		Обирає безпечний шлях пересування.	Обирає оптимальний вид транспорту.
Свята й традиції				Розуміє необхідність планування покупок на святкування у межах бюджету.
Школа та шкільне життя		Використовує модель поведінки, яка не суперечить правилам шкільного життя.		

Нижньовербізький ліцей імені Героя України О.Кукурби забезпечує викладання однієї іноземної мови в початковій школі та двох іноземних мов, англійської та німецької.

Математична освітня галузь (МАО)

Математика (навчальний предмет)

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;
- формування у дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;
- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;
- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач.

Реалізація мети і завдань **початкового курсу математики** здійснюється за такі **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

Змістова лінія **«Числа, дії з числами. Величини»** охоплює вивчення у 1 - 4 класі питань нумерації цілих невід'ємних чисел у межах мільйона; формування навичок виконання арифметичних дій додавання і віднімання, множення і ділення; ознайомлення на практичній основі зі звичайними дробами; вимірювання величин; оперування величинами.

Змістова лінія **«Вирази, рівності, нерівності»** спрямована на формування в учнів уявлень про математичні вирази - числові та зі змінною; рівності і рівняння; числові нерівності та нерівності зі змінною; про залежність результату арифметичної дії від зміни одного з компонентів. Ця змістова лінія є пропедевтичною до вивчення алгебраїчного матеріалу.

Змістова лінія **«Геометричні фігури»** націлена на розвиток в учнів просторових уявлень; формування здатності розрізняти геометричні фігури за їх істотними ознаками; формування практичних умінь будувати, креслити, моделювати й конструювати геометричні фігури від руки та за допомогою простих креслярських інструментів. Ця змістова лінія має пропедевтичний характер.

Змістова лінія **«Робота з даними»** передбачає ознайомлення учнів на практичному рівні з найпростішими способами виділення і впорядкування даних за певною ознакою.

Змістова лінія **«Математичні задачі і дослідження»** спрямована на формування учнів здатності розпізнавати практичні проблеми, що розв'язуються із застосування математичних методів, на матеріалі сюжетних, геометричних і практичних задач, а також процесі виконання найпростіших навчальних досліджень.

Природнича (ПРО), громадянська та історична (ГІО), соціальна та здоров'язберезжувальна (СЗО) освітні галузі

Я досліджую світ (інтегрований курс)

Реалізується навчальним предметом **«Я досліджую світ»**, метою якого є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу, суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики; способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме для 1 – 2-х класів: **«Людина»** (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка); **«Людина серед людей»** (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці); **«Людина в суспільстві»** (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення); **«Людина і світ»** (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв); **«Людина і природа»** (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля); для 3 – 4-х класів: **«Людина»** (людина – частина природи і суспільства, пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка; безпечна поведінка в умовах надзвичайних ситуацій); **«Людина серед людей»** (соціальні ролі (учень, член сім'ї і громади); стандарти поведінки в сім'ї, в ліцеї, в громадських місцях; моральні норми; навички співжиття і співпраці, соціальні зв'язки між людьми у процесі виконання соціальних ролей; волонтерська діяльність як спосіб вияву безкорисливої допомоги іншим); **«Людина в суспільстві»** (громадянські права та обов'язки як члена суспільства і громадянина України. Оцінювання загроз для себе і інших. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення); **«Людина і світ»** (Земля – спільний дім для всіх людей; толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв; залежність стану довкілля від поведінки всіх людей; участь у добродійній діяльності на користь інших; взаємодопомога і підтримка народів у кризових ситуаціях); **«Природа»** (різноманітність природи; методи

дослідження природи; нежива і жива природа; зв'язки у природі; природа Землі; природа України); «Людина і природа» (взаємозв'язки людини і природи; використання людиною природничих знань, матеріалів, виробів і технологій; відповідальна діяльність людини у природі; правила поведінки в природі; участь дітей в природоохоронній діяльності).

Інформатична освітня галузь (ІФО)

Інформатика (навчальний предмет)

Реалізується через навчальний предмет «Інформатика».

Метою інформатичної освітньої галузі є формування у здобувача освіти інформаційно-комунікаційної та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання завдань з використанням цифрових пристроїв та інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку критичного, аналітичного, синтетичного, логічного мислення, реалізації творчого потенціалу, формування активної, відповідальної, безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Головними завданнями є формування умінь

- знаходити та опрацьовувати інформацію із використанням пошукових систем;
- створювати інформаційні об'єкти та опрацьовувати їх у програмних середовищах;
- здійснювати індивідуальну й колективну діяльність в інформаційному середовищі;
- критично оцінювати інформацію для розв'язання життєвих проблем;
- дотримуватися етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії;
- дотримуватися правил безпечної роботи з комп'ютерними пристроями.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за **змістовими лініями** «Інформація. Дії з інформацією», «Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією», «Об'єкт. Властивості об'єкта», «Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання» «Алгоритми»

Змістова лінія «**Інформація. Дії з інформацією**» базується на розумінні дитиною поняття «інформація». Здобувачі освіти мають уміти наводити приклади інформації, властивостей інформації, форм подання та дій з інформацією з повсякденного застосування, ефективно використовувати інформацію. Поняття інформації, її властивостей, форм подання та використання у навчальному процесі розширюється і доповнюється на кожному етапі навчання. Таким чином забезпечується поступове нарощування складності матеріалу, його актуалізація, повторення, закріплення, що сприяє формуванню ключових та предметної компетентностей і способів діяльності на вищому рівні узагальнення.

Змістова лінія «**Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією**» передбачає формування уявлення про те, що людина в житті постійно зустрічається з інформацією, працює з нею та може використовувати при цьому сучасні засоби ІТ з умінням захистити свій інформаційний простір. Для практичних робіт використовуються програми (онлайн-середовища Інтернету, додатки для мобільних пристроїв).

У ході реалізації змістової лінії «**Об'єкт. Властивості об'єкта**» розглядаються поняття об'єкта, властивостей об'єктів і значень цих властивостей. Діти мають наводити із власного життя приклади різних об'єктів, їхніх властивостей і значень цих властивостей, впорядковувати та групувати об'єкти на основі значень властивостей, мати уявлення про вплив значень властивостей об'єктів на подальше їх використання та опрацювання. Вчать будувати складні об'єкти із запропонованих частин, в тому числі самостійно доповнюючи з відсутніх компонентів, представляти інформацію про них різними способами - у вигляді чисел, тексту, зображень, схем, таблиць, презентацій; змінювати значення властивостей текстових та графічних об'єктів; досліджувати об'єкти за допомогою створених моделей. Об'єктний підхід має пронизувати навчання теоретичного та практичного матеріалу всіх змістових ліній курсу.

Змістова лінія «**Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання**» забезпечує розвиток навичок створення інформаційної моделі в різних програмних середовищах, зокрема у табличній формі; початкових навичок використання різноманітних засобів інформаційних технологій для вирішення навчальних завдань;

сприймати та представляти інформацію у вигляді тексту: читати та змінювати текст; визначати ключові слова в тексті, створювати та опрацьовувати текст; сприймати різноманітні графічних даних; створювати власні зображення у вигляді малюнків та творчо опрацьовувати готові зображення; презентувати інформацію у вигляді слайдів.

Змістова лінія «**Алгоритми**» спрямована на розвиток розуміння поняття виконавця його середовища, команди, системи команд виконавця алгоритму, основних алгоритмічних структур, зокрема, слідування, розгалуження та повторення; умінь виконувати готові алгоритми, а також складати прості алгоритми для виконавців, які працюють у певному середовищі зрозумілому для відповідної вікової категорії середовища, використовуючи просту систему команд; навичок шукати помилки в послідовності команд, аналізувати зміст завдань в складання алгоритму для виконавців; вміння розв'язувати задачі з повсякденного життя застосовуючи алгоритмічний підхід; умінь планувати послідовність дій для досягнення мети; передбачати можливі наслідки.

Особливості організації освітнього процесу: для дотримання норм безпеки дитині рекомендується організувати навчання у закритому захищеному інформаційному середовищі. Облікові записи для електронного листування та співпраці в мережі створює адміністратор навчального закладу.

Оцінювання якості підготовки здобувачів освіти з предмету здійснюється в таких аспектах: 1) рівень володіння теоретичними знаннями; 2) здатність до застосування вивченого матеріалу у практичній діяльності; 3) свідоме та відповідальне ставлення до етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії; 4) вміння співпрацювати; використання матеріалу із повсякденного життя, навчальних предметів; 6) свідоме знання правил безпечної праці.

Технологічна освітня галузь (ТЕО)

Дизайн і технології (інтегрований курс)

Зміст технологічної освітньої галузі реалізовується через інтегрований курс «Дизайн і технології».

Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проектно-технологічних компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими людьми, культурного й національного самовираження.

Досягнення мети передбачає виконання таких завдань:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;
- сприяння розвитку естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу, праці, декоративно-ужитковому мистецтві;
- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в різних матеріалах;
- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;
- формування культури праці, прагнення удосконалити процес і результати проектно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими **змістовими лініями:** «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Змістова лінія «**Інформаційно-комунікаційне середовище**» охоплює вивчення питань гармонійного поєднання функціональності та естетичності у виробах; пошук та опрацьовування тематичної інформації у взаємодії з іншими; дослідження природних, штучних і синтетичних матеріалів; розрізнення та читання графічних зображень; конструювання виробів з готових деталей, забезпечує розвиток асоціативно-образного та критичного мислення, оволодіння базовими знаннями у партнерській взаємодії, що формують цілісне уявлення про виробничу сферу людської діяльності, а також є підґрунтям для реалізації творчого потенціалу учнів.

час засвоєння навчального матеріалу наступних змістових ліній, які структуровані за способами інтегрованої проєктно-технологічної діяльності.

Змістова лінія «**Середовище проєктування**» спрямована на реалізацію творчого потенціалу учнів, створення умов для продукування ідей, вибору особисто привабливих об'єктів праці; проєктування - моделювання і конструювання; виконання елементарних графічних зображень; добір матеріалів за їх властивостями; читання інструкційних карток із зображеннями для поетапного виготовлення виробу, на розвиток аналітичного, просторового та творчого мислення, уміння працювати в команді, створення умов для оволодіння елементами дизайну: виявлення проблем, продукування ідей, вибору соціально і особистісно значущих об'єктів проєктування; добір матеріалів для виготовлення виробу за їх властивостями; експериментування з матеріалами технологіями для реалізації власних ідей; планування технології послідовності виготовлення виробу.

Змістова лінія «**Середовище техніки і технологій**» передбачає формування навичок організації робочого місця, безпечної праці з ручними інструментами та пристосуваннями; поетапне виготовлення виробів з використанням традиційних та сучасних технологій; раціональне використання матеріалів, розвиток логічного та алгоритмічного мислення, психомоторних здібностей, здатності до координування дій і взаємодопомоги; умінь поетапного виготовлення виробів з використанням традиційних та сучасних технологій, раціональної обробки різних матеріалів.

Змістова лінія «**Середовище соціалізації**» спрямована на формування здатності оцінювати та презентувати результати проєктно-технологічної діяльності, обговорювати їх з іншими; ефективно використовувати створені вироби; долучатися до благочинної діяльності; виконувати трудові дії в побуті для самообслуговування та якісного облаштування життєвого простору, на розвиток емоційного інтелекту; оцінювання і самооцінювання процесу та результатів власної або спільної проєктно-технологічної діяльності; формування досвіду добродійної діяльності, підприємливості, гостинності; виконання трудових дій у побуті, розвиток прагнення якісно і безпечно облаштовувати свій життєвий простір.

Мистецька освітня галузь (МІО)

Мистецтво (інтегрований курс)

Метою навчання мистецтва у ліцеї є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- розвиток почуттєвої сфери учнів, набуття ними досвіду емоційно-естетичних переживань, формування мистецьких уподобань та особистісних художніх цінностей;
- поглиблення мотивації до пізнання творів вітчизняного і зарубіжного мистецтва; виховання гордості за здобутки рідного мистецтва та толерантного ставлення до мистецтва інших етносів і народів;
- формування умінь художнього сприймання, аналізу художньої мови та оцінювання творів мистецтва, аргументування думки відповідно до вікових можливостей з використанням мистецьких термінів;
- оволодіння способами художньо-творчої діяльності в різних видах мистецтва, комунікації з іншими в художній творчості;
- досягнення розуміння учнями можливостей цифрових технологій щодо їх застосування в мистецькій творчості;
- розвиток здатності самопізнання і самовираження, керування власними емоційними станами через мистецтво і різні види художньої творчості; розвиток креативності й мистецьких здібностей;
- формування здатності встановлювати зв'язок між видами мистецтва, між мистецтвом та іншими сферами знання (літературою, математикою, знаннями про природу, історію тощо);

мистецтвом і явищами довкілля;

– усвідомлення значення мистецтва в житті людини та художнього пізнання для власної успішності;

– формування культури глядача-слухача;

– соціалізація учнів через мистецтво, формування здатності об'єктивно оцінювати свої здобутки свої та інших.

Реалізація поставленої мети і завдань здійснюється за **змістовими лініями** «Художньо-творча діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої програми та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Змістова лінія «Художньо-творча діяльність» націлює на розвиток креативності мистецьких здібностей учнів через практичне освоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовираження. Ця змістова лінія реалізується через формування в учнів умінь застосовувати різні виразні засоби творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля.

Змістова лінія «Сприймання та інтерпретація мистецтва» спрямована на пізнання цінностей, що відображають твори мистецтва. Її реалізація передбачає розвиток емоційної сфери учнів, збагачення естетичного досвіду, формування в них умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення.

Реалізація змістової лінії «Комунікація через мистецтво» націлена на соціалізацію учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких досягнень та можливостей). Змістова лінія передбачає формування в учнів умінь презентувати себе та свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі, зокрема у різних культурно-мистецьких заходах, обговореннях тощо, а також формувати уявлення про можливість і способи регулювати свій емоційний стан завдяки мистецтву.

Опанування учнями мистецтва у початковій школі ґрунтується на **компетентнісному, особистісно зорієнтованому, діяльнісному, ігровому та інтегративному** підходах.

Мистецтво сприяє формуванню **ключових компетентностей**, зокрема, у процесі

- усного висловлювання своїх вражень від мистецтва; за допомогою комунікації з дорослого й оцінювання власної художньо-творчої діяльності (*вільне висловлювання державною мовою/ здатність спілкуватися рідною*);
- здійснення елементарних розрахунків (наприклад, для встановлення пропорцій при визначенні метру, запису ритму тощо) (*математична компетентність*);
- спостереження, дослідження і відтворення довкілля та явищ природи та мистецтва (*компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічна компетентність*);
- самостійного (чи за допомогою дорослого) використання інформаційних технологій для отримання мистецької інформації, художнього творення (*інформаційна, комунікаційна компетентність*);
- формування умінь визначати власні художні інтереси, досягнення і прагнення доцільно використовувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва (*навчання впродовж життя*);
- співпраці з іншими, зокрема участі у мистецьких заходах, прикрашенні середовища друзів, сусідів; прояву відповідальності за особистий і колективний розвиток; використання мистецтва для отримання задоволення (впливу на власний емоційний стан) (*громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей*);
- опанування народних традицій, мистецтва рідного краю; толерантного ставлення до мистецтва різних народів (*культурна компетентність*);

- проявів творчої ініціативи та намагання її реалізовувати, зокрема через втілення у практичній художньо-творчій діяльності (індивідуальній і колективній); презентації результатів власних мистецьких досягнень (*підприємливість та фінансова грамотність*);
- виявлення бажання впроваджувати нові ідеї (*інноваційність*).

Культурна компетентність як стрижнева для мистецької освітньої галузі є інтегральною стосовно інших ключових компетентностей.

Мистецька освітня галузь в ліцейі реалізується через вивчення предметів за окремими видами мистецтва: «Музичного мистецтва», «Образотворчого мистецтва» за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Фізкультурна освітня галузь (ФІО)

Фізична культура (навчальний предмет)

Реалізується через навчальний предмет «Фізична культура».

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими **змістовими лініями**: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в молодших школярів розуміння значущості занять фізичними вправами, спортивними іграми як важливого засобу зміцнення здоров'я, отримання задоволення, гартування тіла та характеру, самовираження, соціальної взаємодії у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- формування в учнів здатності володіння різними способами рухової діяльності, виконання фізичних вправ; уміння грати в рухливі та спортивні ігри за спрощеними правилами;
- розвиток в молодших школярів здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки позитивних та негативних чинників щодо стану свого здоров'я та фізичного розвитку;
- використовувати різні способи пошуку корисної інформації у довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікативних технологій і критичного мислення;
- формування в учнів здатності творчо застосовувати набутий досвід з фізичної культури, використовувати сили природи для зміцнення здоров'я та фізичного вдосконалення;
- розвиток в молодших школярів здатності використовувати навички самоконтролю і самооцінювання свого фізичного стану, дотримуватися санітарно-гігієнічних правил та безпечної поведінки в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- розвиток в учнів здатності спілкуватися і взаємодіяти з дорослими й однолітками, співпрацювати та досягати спільних командних цілей у процесі спортивно-ігрової діяльності, використовувати термінологічний апарат з фізичної культури рідною мовою під час фізкультурно-оздоровчої діяльності;
- виховання в молодших школярів емоційно-ціннісного ставлення до занять фізичною культурою та спортом, здатності добирати фізичні вправи для розвитку фізичних якостей з урахуванням індивідуальних можливостей, бажання керуватися правилами безпечної і чесною гри, уміння боротися, вигравати і програвати; формування зацікавленості досягненнями українських спортсменів на Олімпійських іграх та інших спортивних змаганнях.

Змістова лінія «**Рухова діяльність**» передбачає формування в молодших школярів уявлення про фізичну культуру як сукупність різноманітних фізичних вправ, способів рухової та ігрової діяльності, спрямованих на фізичний розвиток, зміцнення здоров'я та формування в молодших школярів умінь і навичок володіння різними способами рухової діяльності; здатності виконання вправ основної гімнастики, організуючих вправ, елементів акробатики.

вправ корегувальної спрямованості та тих, що пов'язані з незвичним положенням тіла в просторі, ходьбою, бігом, танцювальними кроками, лазінням і перелізнанням, стрибками, навичок володіння м'ячем; розвиток фізичних якостей; формування правильної постави, профілактику плоскостопості.

Змістова лінія «Ігрова та змагальна діяльність» передбачає виховання в молодших школярів ініціативності, активності та відповідальності у процесі рухливих і спортивних ігор за спрощеними правилами; забезпечення усвідомлення важливості співпраці під час ігрових ситуацій; формування вміння боротися, здобувати чесну перемогу та з гідністю сприймати поразку, контролювати свої емоції, організувати свій час і мобілізувати ресурси, використовувати власні можливості в процесі ігрової та змагальної діяльності, виконувати різні ролі в ігрових ситуаціях, відповідати за власні рішення користуватися власними перевагами і визнавати свої недоліки в тактичних діях у різних видах спорту, планувати та реалізувати спортивні проекти (турніри, змагання тощо); формування в молодших школярів умінь і навичок виконувати естафет.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Форми організації освітнього процесу та інструментарій оцінювання

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досягаються за допомогою використання інтерактивні форми і методи навчання - дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи відповідне досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Освітні програми можуть мати корекційно-розвивальний складник для осіб з особливими освітніми потребами.

У рамках академічної свободи вибір форм організації освітнього процесу залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

В Нижньовербізькому ліцеї ім. Героя України О. Кукурби основними формами здобуття освіти є: інституційна (очна (денна), дистанційна); індивідуальна (екстернатна, самоосвіта (домашня), педагогічний патронаж). Зважаючи на безпекову ситуацію, освітній процес може бути організований із використанням технологій дистанційного навчання.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням наявних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Програми інваріантного складника Базового навчального плану є обов'язковими для використання в загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів і форм власності, відомості про них мають гриф МОН України і використовуються для здійснення освітнього процесу в класах ліцею (додаток 2).

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини другої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо граничної верхньої межі кількості учнів у класі (наповнюваності класу) державного, комунального закладу освіти, крім закладу освіти заочною (денною) або вечірньою формою.

Нормативи максимальної наповнюваності класів за денною, вечірньою формою навчання зберігаються. При дистанційному навчанні заклад освіти самостійно визначає

рішення щодо максимальної кількості учнів у класі.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів загальноосвітніх навчальних закладах здійснюють відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами).

Контроль і оцінювання навчальних досягнень

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і само оцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Оцінювання результатів навчання учнів 1 – 4 класів в закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами:

Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);

Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р. № 813.

Навчальні досягнення здобувачів у 1 - 2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3 – 4 класах – формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі освіти початкової школи проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Відповідно до законодавства у разі відсутності результатів річного оцінювання за попередній навчальний рік учень/учениця має право пройти річне оцінювання до початку

наступного навчального року.

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

- Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:
- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
 - навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
 - матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
 - якість проведення навчальних занять;
 - моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- Основні складові внутрішньої системи забезпечення якості освіти:
- стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти;
 - система та механізм забезпечення академічної доброчесності;
 - критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
 - критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних працівників;
 - критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників;
 - забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
 - забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом загальної середньої освіти;
 - критерії оцінювання освітнього середовища в закладі загальної середньої освіти.
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
 - контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
 - моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
 - створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників
- Критеріями ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти є:
- досягнення здобувачів освіти, показники результатів їх навчання;
 - відповідність показників успішності здобувачів освіти результатам їх навчання на кожному рівні повної загальної середньої освіти під час державної підсумкової атестації зовнішнього незалежного оцінювання;
 - якісний склад та ефективність роботи педагогічних працівників;
 - показник наявності освітніх, методичних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення якісного освітнього процесу;
 - безпечне та комфортне освітнє середовище для всіх учасників освітнього процесу.
- Забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:
- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;
 - постійний моніторинг змісту освіти;
 - спостереження за реалізацією освітнього процесу;
 - моніторинг технологій навчання;
 - моніторинг ресурсного потенціалу;
 - моніторинг управління ресурсами і процесами;
 - моніторинг кадрового забезпечення освітньої діяльності;
 - моніторинг контингенту здобувачів освіти;
 - моніторинг охорони праці і безпеки життєдіяльності;
 - спостереження за станом соціально-психологічного середовища;

- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні тощо;
- здійснення контролю виконання чинного законодавства та нормативних документів в галузі освіти, рішень засідання педагогічної ради;
- експертна оцінка ефективності результатів діяльності педагогічних працівників;
- вивчення результатів педагогічної діяльності, виявлення позитивних і негативних тенденцій в організації освітнього процесу та розробка на цій основі пропозицій з поширення передового педагогічного досвіду й усунення негативних тенденцій;
- збір інформації, її обробка й накопичення для підготовки проєктів рішень;
- аналіз результатів реалізації наказів і розпоряджень;
- надання методичної допомоги педагогічним працівникам у процесі контролю.

Перелік підручників якими користуються здобувачі освіти у 2024-2025 н.р.

№	Автор	Назва підручника	Клас	Рік випуску
1.	Кравцова Н. М.	Буквар.1ч.	1	2018
2.	Кварцова Н. М.	Буквар.2ч.	1	2018
3.	Заїка А.	Математика.	1	2018
4.	Валушенко М. С.	Я досліджую світ.1ч.	1	2018
5.	Валушенко М. С.	Я досліджую світ.2ч.	1	2018
6.	Карп'юк Д. Д.	Англійська мова.	1	2018
7.	Лемешєва Н. А.	Мистецтво.	1	2018

1.	Большакова І.	Українська мова.1ч.	2	2019
2.	Большакова І.	Українська мова.2ч.	2	2019
3.	Заїка А. М.	Математика.1ч.	2	2019
4.	Заїка А. М.	Математика.2ч.	2	2019
5.	Іщенко Д. Л.	Я досліджую світ.1ч.	2	2019
6.	Іщенко Д. Л.	Я досліджую світ.2ч.	2	2019
7.	Пухта Г.	Англійська мова.	2	2019
8.	Лобода О.	Мистецтво.	2	2019

1.	Волощенко О.	Я досліджую світ.1ч.	3	2020
2.	Волощенко О.	Я досліджую світ.2ч.	3	2020
3.	Большакова І.	Українська мова.1ч.	3	2020
4.	Большакова І.	Українська мова.2ч.	3	2020
5.	Заїка А. М.	Математика.1ч.	3	2020
6.	Заїка А. М.	Математика.2ч.	3	2020
7.	Лобода О. В.	Мистецтво.	3	2020
8.	Мітчел Г. К.	Англійська мова.	3	2020

1.	Волощенко О.	Я досліджую світ.1ч.	4	2021
2.	Волощенко О.	Я досліджую світ.2ч.	4	2021

3.	Чабайська М.	Українська мова. 1 ч.	4	200
4.	Чабайська М.	Українська мова. 2 ч.	4	200
5.	Заїка А. М.	Математика. 1 ч.	4	200
6.	Заїка А. М.	Математика. 2 ч.	4	200
7.	Масол Л. М.	Мистецтво.	4	200
8.	Мітчел Г. К.	Англійська мова.	4	200
9.	Ломаковська Г.	Інформатика	4	200

Додаток 1

Затверджено засіданням
педагогічної ради
№ 1 від 31.08.2024 р.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
НИЖНЬОВЕРБІЗЬКОГО ЛІЦЕЮ ім.Героя України О.Кукурби
НА 2024-2025 Н.Р. (Г'ЯТИДЕНКА)

№ п/п	Класи	1-А	1-Б	2-А	2-Б	3-А	3-Б	4-А	4-Б	Всього
		Навчальні предмети								
1.	Українська мова	5	5	5	5	5	5	7	7	44
2.	Українська література									
3.	Німецька мова									
4.	Англійська мова	2	2	3	3	3	3	3	3	22
5.	Зарубіжна література									
6.	Математика	3	3	3	3	4	4	5	5	30
7.	Інформатика			1	1	1	1	1	1	6
8.	Вступ до історії України та громадянської освіти									
9.	Історія України									
10.	Всесвітня історія									
11.	Правознавство									
12.	Пізнаємо природу									
13.	Біологія									
14.	Біологія і екологія									
15.	Географія									
16.	Фізика									
17.	Астрономія									
18.	Хімія									
19.	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
20.	Мистецтво									
21.	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
22.	Фізична культура і здоров'я	3	3	3	3	3	3	3	3	24
23.	Трудове навчання									
24.	Технології							1	1	2
25.	Основи здоров'я									
26.	Здоров'я, безпека та добробут									
27.	Духовність і мораль в житті людини і суспільства									
28.	Захист України									
29.	Громадянська освіта									
30.	Я досліджую світ	7	7	7	7	7	7	3	3	48
	Разом	22	22	24	24	25	25	25	25	192
	Резида									
Варіативна складова										
1.	Захист України									
2.	Німецька мова									
3.	Основи християнської етики	1	1	1	1	1	1	1	1	8
4.	Курси з історії									
5.	Курс з англійської мови									
6.	Практикум з правопису української мови									
7.	Курси з німецької мови									
8.	Курс з математики									
9.	Шкільна риторика									
	Разом	1	1	1	1	1	1	1	1	8
	Всього	23	23	25	25	26	26	26	26	200
	Поділ на групи						1		1	2

**Перелік навчальних програм
для учнів 1 – 4-х класів, які використовуються в Нижньовербізькому
ім.Героя України О.Кукурби**

Програми Нової української школи

(<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.)

1. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко, 1, 4 клас
2. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р.Шияна, 2,3 клас

Пронумеровано, прошнуровано і скріплено
печаткою.

аркушів.

Директор Нижньовербізького ліцею імені
Героя України О.Кукурби

Л.Ф.СТЕФУРАК
Л.Ф.СТЕФУРАК

iu

mi

Handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

